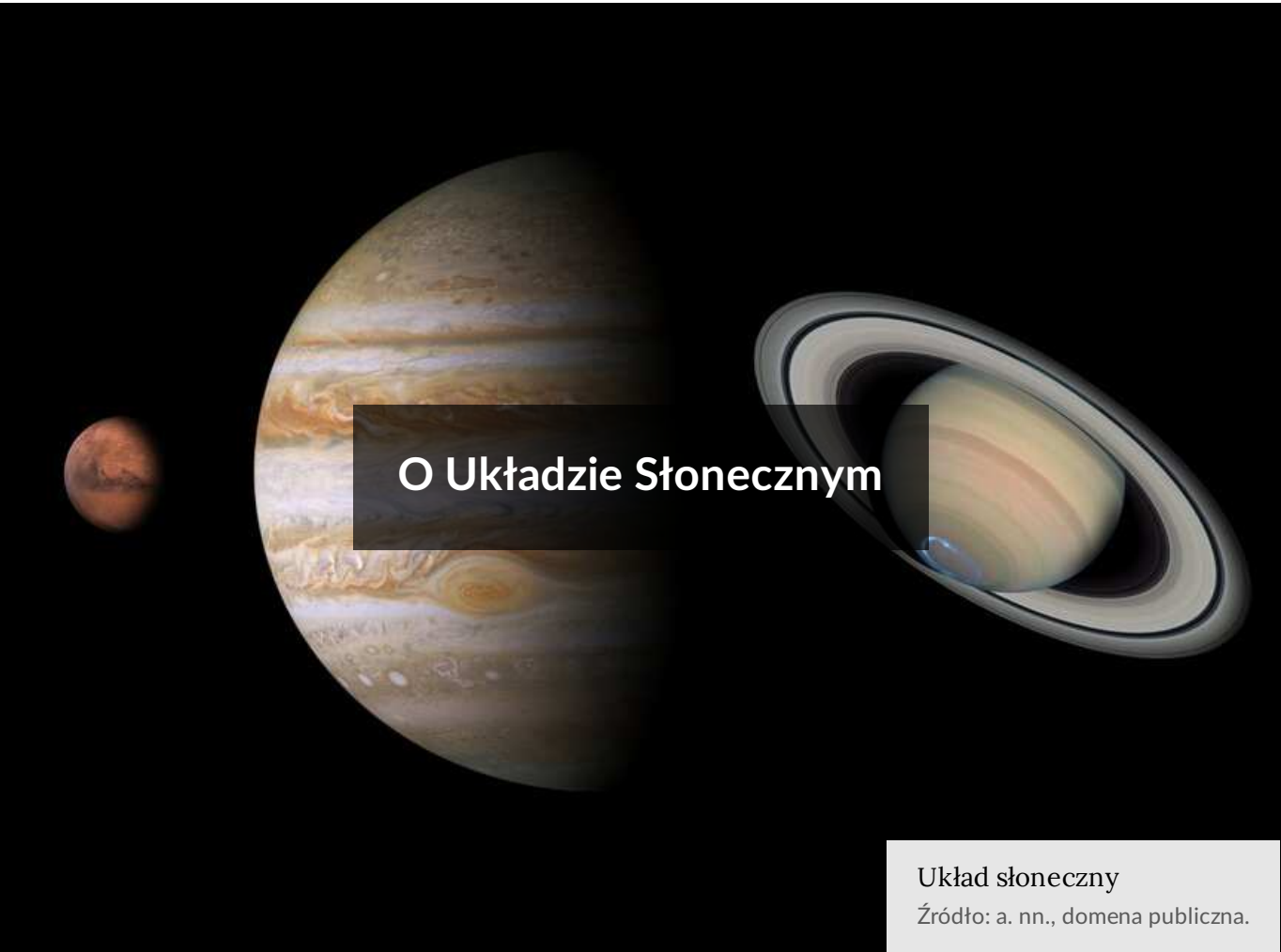

O Układzie Słonecznym

A composite image of the solar system featuring Mars, Jupiter, and Saturn against a black background. Mars is on the left, Jupiter is in the center, and Saturn is on the right. A semi-transparent dark rectangle is overlaid on Jupiter, containing the title text.

O Układzie Słonecznym

Układ słoneczny

Źródło: a. nn., domena publiczna.

Ćwiczenie 1

Uporządkuj nazwy planet Układu Słonecznego, zaczynając od tej, która znajduje się najbliżej Słońca. Możesz skorzystać z poniższej odpowiedzi.

Ułożenie planet obrazuje poniższy szyfr liczby liter lub głosek w ich nazwach:

7 liter, 5 liter, 4 głoski, 4 litery, 5 głosek, 6 liter, 4 litery, 6 liter.

Merkury

Mars

Uran

Ziemia

Wenus

Jowisz

Saturn

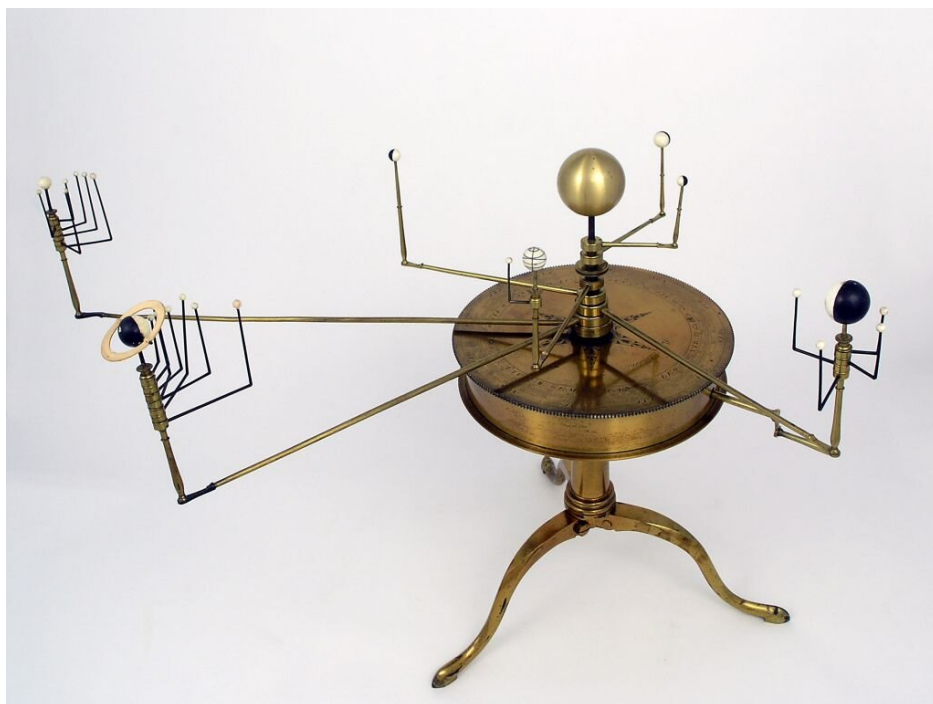
Neptun

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 2

Przyjrzyj się zdjęciu [tellurium](#). Jakie elementy rozpoznajesz? Napisz krótką notatkę na ten temat tutaj lub w zeszycie.

Tellurium skonstruowane przez Roberta Brettella Bate'a [czyt. Roberta Bretla Bejta] ok. 1812 r.
Źródło: Craig McHugh, licencja: CC BY-SA 4.0.

Ćwiczenie 3

Czy wiesz, która planeta nazywana jest Błękitną Planetą, a która Czerwoną Planetą? Wyjaśnij, dlaczego przypisuje im się takie nazwy.

Fascynujący Układ Słoneczny

Filozof prezentujący model Układu Słonecznego

Źródło: Joseph Wright of Derby, 1766, olej na płótnie, domena publiczna.

Ćwiczenie 4

Przyjrzyj się obrazowi [Josepha Wrighta](#). Zwróć uwagę na to, gdzie znajduje się źródło światła i co ono symbolizuje.

Ćwiczenie 5

Zaznacz szereg, w którym znajdują się wyrazy bliskoznaczne do przedstawionego na obrazie źródła światła.

☐ żyrandol, płomień, światło

☐ światełko, świecić, świetlik

☐ światło, lampa naftowa, płomień

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 6

Odwołując się do dzieła Josepha Wrighta, przyporządkuj podane słownictwo do właściwych grup.

Jakie jest światło na obrazie?

Jaką rolę odgrywa światło na obrazie?

Pozostałe słownictwo

zimne

jasne

błyska

przytłumione

intensywne

wydobywa się z ciemności

silne

podkreśla kontrast

migoce

słabe

ciepłe

rozjaśnia wnętrze

oświetla twarze

rozświetla mrok

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 7

Uzupełnij tabelę informacjami na temat wymienionych postaci.

Postać	Jak wygląda, jak jest ubrana, w jakim jest wieku?	Co robi podczas pokazu?
filozof		
mężczyzna po lewej stronie		
kobieta		
dziewczynka		
chłopiec		

Źródło: zpe.gov.pl, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 8

Odpowiedz na pytania. Wypełnij pola tekstowe i przeciągnij je w dowolne miejsca.

- Czy osoby uczestniczące w pokazie są nim zainteresowane? Co o tym świadczy?
- Jaką rolę na pokazie odgrywa światło?
- Jaki jest nastrój obrazu?

Ćwiczenie 9

Zaznacz prawidłowe zdania.

- ☐ Prowadzący pokaz naukowiec to mężczyzna w czerwonym płaszczu.
- ☐ Wokół modelu Układu Słonecznego znajduje się osiem osób.
- ☐ Obok filozofa siedzi kobieta w kapeluszu.
- ☐ Tło obrazu spowija mrok.
- ☐ Dziewczyna i chłopiec nie interesują się pokazem. Ich twarze wyrażają znudzenie.
- ☐ W centrum dzieła widnieje tellurium.
- ☐ W centrum dzieła znajduje się mężczyzna, który z uwagą coś notuje.
- ☐ Wokół modelu Układu Słonecznego stoi osiem osób.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 10

Zaznacz wszystkie sformułowania, którymi można zastąpić wyróżnione w poniższych zdaniach wyrazy.

Dzieci **obserwują z uwagą** tellurium.

- a) przyglądają się w skupieniu ☐,
- b) śledzą z wypiekami na twarzach ☐,
- c) patrzą obojętnie na ☐,
- d) zerkają od niechcenia na ☐.

Artysta **namalował** scenę prezentującą działanie tellurium.

- a) Artysta pomalował ☐,
- b) Malarz przeniósł na płótno ☐,
- c) Malarz narysował ☐,
- d) Artysta uwiecznił na płótnie ☐.

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Ćwiczenie 11

Wybierz właściwe określenia spośród podanych poniżej i uzupełnij nimi notatkę.

Joseph Wright namalował pokaz modelu . Lampa w środku to , blaszane obręcze imitują , a metalowe kulki .

Prowadzony przez pokaz obserwuje osób zgromadzonych wokół modelu. Najjaśniejsze są twarze , ponieważ znajdują się najbliżej .

Z prawej strony w tle widać .

półki z książkami

tellurium

mężczyzn po prawej stronie

przyrządu

orbity

osiem

siedem

Ziemia

dzieci

Słońce

planety

gwiazdy

filozofa

Źródło: zpe.gov.pl, licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 12

Zaznacz szereg, w którym znajdują się czasowniki oraz sformułowania wartościujące pozytywnie.

☐ wzbudzić niesmak, oburzać, nudzić, denerwować, wprowadzać w zakłopotanie

☐ piękny, ciekawy, niesamowity, pamiętliwy

☐ wzbudzić zachwyt, zaciekać, fascynować, urzekać

Źródło: Learnetic SA, licencja: CC BY 4.0.

Polecenie 1

Zapisz w kilku zdaniach swoje odczucia na temat obrazu. Wykorzystaj słownictwo z powyższego ćwiczenia.